

MEMO

Pealkiri: COPA-COGECA maaelu arengu töögrupi ja Euroopa Komisjoni maaelu arengu CDG (ekspertrühma) istung
Toimumiseaeg ja koht: 14.-15. veebruar 2017, Copa-Cogeca ja DG AGRI
Koostaja: Kerli Ats, Eestimaa Talupidajate Keskliidu nõunik

Sissejuhatus

14. veebruaril 2017 kogunes Brüsselisse Copa-Cogeca kontorisse töörühm arutamaks maaelu arengut ning arengukavade rakendamist liikmesriikides. Töörümas osalesid eksperdid Rootsist, Saksamaalt, Prantsusmaalt, Irimaalt, Itaaliast, Soomest, Austriast, Tšehhist, Ungarist, Portugalist, Belgiast, Hispaaniast, Lätist ja Eestist. Töörühma istung algas hommikul kell 10.00 ning lõppes 18.00. Järgmine päev koguneti Euroopa Komisjoni CDG (Civil Dialog Group) istungile, kus lisaks eelmise päeva töörühma liikmetele osalesid ka erinevate EL organisatsioonide esindajad.

COPA-COGECA maaelu arengu töögrupi istung 14.02.2017

Istungit juhatas Sofia Björnsson (LRF- SE)

- 1. Kinnitati koosoleku päevakord ja eelmise koosoleku raport.**
- 2. Ülevaade üritusest, kus sekretariaat ja esimees osalesid**

Osaleti DG Agri üritusel. Peamiseks eesmärgiks oli saada ülevaade, et millised tegevused on kaetud maaelu arenguprogrammidega. Räägiti väljakutsetest ja võimalustest. Arutelu peamine fookus oli väljakutsetel, mis on seotud põllumajandusmaade omandamise ja rentimisega, finantsvõimekuse ja põllumajandusettevõtjate teadmisetega. Lisaks noorte põllumajandustootjate küsimustele käsitleti ka teiste põllumajandussektorisse sisenejate probleeme. Pöörati tähelepanu, et täna on erinevaid meetmeid, mis aitavad noortel alustada, kuid tegelikult on uutel tulijatel vaja toetust ka nende edasises põllumajandusettevõtluses.
- 3. Ülevaade Copa-Cogeca üritusest, mille peateemaks oli looduslikust või muust eripärast tingitud piirangutega alad (ANC – Areas facing natural or other specific constraints).**

Ülevaade oli väga lühike ja kokkuvõtlik. Tõdeti, et liikmesriigid on silmitsi väga erinevate väljakutsetega. Erinevatel riikidel on kasutusel erinevad süsteemid. Eesti ei ole ANC toetust lisanud maaelu arengukvasse sel finantsperioodil, kuna kogu Eesti põllumajandusalad kvalifitseerusid ANC-alade alla. Samas naaberriigis Lätis on rahastuskeem olemas ja kasutatakse.

4. ÜPP rakendamise hetkeseis

- ÜPP rakendamisest ja hetkeseisust tegi esitluse Katerina Tomkova (Copa-Cogeca poliitika nõunik – majandusanalüüs, otsetoetused ja rohestamine). Ettekande oluline fookus oli rohestamise lihtsustamisel ning välja olid toodud konkreetsed ettepanekud. **Ettekanne lisatud manusena.**
- Toimus lauaring, kus anti ülevaade liikmesriikides maaelu arengukavade rakendamisest.

Peamised teemad:

- Väljamaksete hilinemised. Selle probleemile viitasid Rootsi, Prantsusmaa, Taani, Iirimaa ja Ungari esindajad;
- Prantsusmaa esindaja tõi välja, et makseagentuurist saadav info on keeruliselt sõnastatud ning põllumeestele arusaamatus keeles;
- Iirimaa, Prantsusmaal ja Poolas on probleemid makseagentuuride tarkvaraga;
- Bürokratia vähendamine;
- Immigratsiooni võimaliku rahastamise EAFRD vahenditest teema tõstata Itaalia esindaja;
- Vajadus uute meetmete järele, mis toetaks rohkem põllumajandust.

Ettepanekud:

- Rohkem meetmeid, mis toetaks ühistulisi tegevusi;
- Põllumajandusettevõtlaste suurem integreerimine maaelu arenguga;

Läbiv seisukoht:

- Kui ei ole põllumajandust, siis ei ole ka elu maapiirkondades.

- **Hetkeseis Omnibus regulatsiooni arutelu kohta**

Ülevaatlik ettekanne, mis on lisatud manusena.

Arutusel oli alljärgnev:

- Aktiivse põllumajandustootja defineerimine. Kas ei peaks olema ühtsed kriteeriumid kehtestatud, et kes on ja kes pole.
- Põllumajandusettevõtlastega alustamise (setting up) definitsioon. Oleks vaja paremat selgitust mõistele.
- Igapäevaste teenuste kättesaadavus ja maapiirkondade arendamine.
- Riskide maandamine ja sissetulekute stabiliseerimine. Leiti, et oleks tarvis leida võimalusi, kuidas kindlustada põllumajanduslikku majandustegevust ja sellest tulenevalt ka sissetulekuid.
- Abikõlblikud kulud – arutati immigratsiooni probleemide lahendamist EAFRD vahenditest ja leiti, et seda ei tohiks teha. Kindlasti on teisi fonde, mille alt seda oleks teha võimalik.

5. ÜPP

- EAFRD fondi tulevikust peale 2020 tegi ettekande Dr. Falk Hohmann, Saksamaa Liitvabariigi Saksimaa Liidumaa Keskkonna ja Põllumajanduse-ministeeriumi büroojuhataja. Tema sõnul süsteemi parandada oleks mõttetu, vaid tuleks luua uus süsteem.
- Käsitleti ÜPP tuleviku arutelusid. Keskenduti järgmistele peateemadele: **põllumajanduse jätkusuutlikkus, ÜPP lihtsustamine, ÜPP finantseerimine, tururiskide maandamine, põllumajandusühistute toetamine ja põlvkondade vahetuse edendamine**. Detailsemalt on võimalik nende teemadega tutvuda Copa-Cogeca koostatud dokumendis “*Key Elements in a Future Cap*”, mis on lisatud manusena.
- Arvamuste vahetus Copa-Cogeca positsioonide Cork 2.0 Deklaratsiooni ja maaelu arengu poliitika osas. Oluline fookus jätkusuutlikkusel, lihtsustamisel ja nutikal põllumajandusel ning vajadusel luua töövahendeid nende fookuste toetamiseks.
- Ülevaade kõrgetasemelise ekspertide töörühma (High Level Expert Group) tööst. Esitleti dokumenti *Interim Report Gold-plating* (vahearuanne). Dokument lisatud manusena.

Komisjoni maaelu arengu CDG (ekspertühm) istung 15.02.2017

1. Kinnitati koosoleku päevakord ja eelmise koosoleku raport.

2. Mõttevahetus 2020

Europarlamenti esindaja Hr. Thomas Dax tegi ettekande teemal “Maaelu arengu tulevik”. Ettekanne baseerus raportil “Maaelu arengukava poliitika tulevik” (European Parliament, Committee on Agriculture and Rural Development „The future of rural development policy“, presented at 8 November 2016) . Ettekande fookus oli maaelu arengukava põhiülesannete ja eesmärkide tugevdamisel, rakendamise tõhustamisel ja jätkusuutlikkusel. Olulised märksõnad ettekandes olid postmodernistlik paradigma, territoriaalne kaasatus, tasakaalustatud multifunktsionaalsus. Arutelu tulemusel leiti, et lisaks põllumajanduse arendamisele oleks tarvis arendada ka teisi maapiirkonna ettevõtlusvaldkondi.

3. Muudatused praegusel programmiperioodil

Ülevaade riskide maandamise instrumentide olulisusest maaelu arengukavades. Arutati vajadust rakendada maaelu arengukavades sissetulekute stabiliseerimise instrumenti.

4. Hetkeolukord EAFRD vahendite rakendamisest EL liikmesriikides

Esitleti detailset ülevaadet liikmesriikides EAFRD vahendite kasutamisest seisuga 2016 lõpp. Leiti, et kuna põllumajandussektor on maha jäänud teistest sektoritest, siis oleks tarvis leida maaelu arengukavades lisafinantseerimise võimalusi. Ettepanek oli kombineerida fonde.

5. Informatiivsed punktid

Informatiivsete punktide raames tehti kolmel erineva teemal ettekanded. Esimeses ettekandes anti ülevaade eelarvest, mis on suunatud maaelu arenguks. Ettekande tulemusel leiti, et praegusel programmiperioodil (2014-2020) on EL eelarve vahendite suunamine maaelu arengusse väiksem võrreldes eelmise programmiperioodiga, kuna ERDF (Euroopa Regionaalarengu Fond) panus on väiksem.

Teise teemana tehti ettekanne maapiirkondades töökohtade loomisest ÜPP toetuste kaudu. Anti ülevaade uuringust, millest selgus, et töökohtade loomise protsessi maapiirkondades toetab eelkõige II samm. Siiski on puudus tõhusatest meetmetest, mis toetaksid töökohtade loomist maapiirkondades. Uuringust selgus, et I samba toetused otseselt ei toeta töökohtade loomist maapiirkondades, vaid pigem võimaldavad säilitada olemasolevaid töökohti.

Kolmandas infopunktis tehti ettekanne rohumaa rollist bioloogilise mitmekesisuse säilitamisel ja kliimamuutustega kohanemisel.